

služby vojenské a nastala z jiného důvodu, než pro který byl V. uznán válečným invalidou. Tento závěr žal. úřadu jest opřen o právní názor, že podle § 20 odst. 1 zákona č. 142/1920 Sb. ve znění zákona č. 39/1922 Sb. je ke vzniku nároku toho třeba, aby tu byla přímá příčinná souvislost mezi válečným poškozením a mezi bezprostřední fyziologickou příčinou smrti invalidy. Stížnost potírá tento právní názor, namítajíc, že uvedený nárok na důchod vzniká i tehdy, když smrt byla vyvolána následky válečného poranění nebo nemoci a když skutečně tělesný stav zhoršený v důsledku choroby vzniknuvší z válečného zranění dal podnět k události, která způsobila invalidovu smrt. Stížnosti bylo přisvědčiti.

Výkladem shora cit. ustanovení zabýval se tento soud již v nálezu z 8. února 1937 č. 17.732/35 Boh. A 12.765/37, opřeném o usnesení odborného plena tohoto soudu z 18. ledna 1937 č. 1304/35 pres., a dospěl v něm k názoru, že předpokladem nároku na důchod vdovský a sirotčí po rozumu ustanovení §§ 13 a 20 cit. zákona jest, aby byla fyziologická souvislost mezi onou skutečností, která způsobila smrt válečného invalidy, a mezi poraněním jeho utrpěným ve službě vojenské nebo nemocí získanou nebo zhoršenou v této službě. Trváje na tomto názoru i dnes, odkazuje nss podle § 30 jedn. řádu pro nss č. 191/1937 Sb. na důvody tohoto nálezu.

Žal. úřad, vycházející z právního názoru, který podle toho, co právě uvedeno, není ve shodě se zákonem, nezkoumal, resp. považoval — jak tvrdí v odvodním spise — za irelevantní okolnosti a důkazy, které st-lka již v řízení produkovala o tom, že malarie, pro kterou byl její manžel stále léčen, vedla k duševní poruše, která měla svůj původ ve zjištěné nemoci, pro niž manžel její byl uznán válečným invalidou a která byla příčinou jeho sebevraždy, jinými slovy, že manžel její spáchal sebevraždu ve stavu nepřičetném, kterýžto stav přivoděn byl chorobou, pro niž byl uznán invalidou. Na důkaz správnosti tohoto tvrzení dovolala se st-lka již v odvolání svědectví, resp. dobrozdání nem. pojišťovny ve Vysokém Mýtě a vojenského lékaře MUDra Josefa K. tamtéž. Ježto žal. úřad nezkoumal tvrzení st-lky a nepřihlédl k důkazům, které předložila, resp. uvedla o správnosti svého tvrzení, je provedené řízení neúplné. Tato neúplnost byla arci zaviněna nesprávným právním názorem žal. úřadu.

Č. 12.988.

Vojenské věci. — Zaměstnanci veřejní: * Výměrem ve smyslu § 151 odst. 7 plat. zákona č. 103/1926 Sb. nelze rozuměti přiznání zaopatřovacích požitků toliko zálohou.

(Nález z 2. října 1937 č. 1544/36-6.)

V ě c: Mořic L. v Praze (adv. Dr. Jaroslav Srbek z Prahy) proti rozh. min. nár. obrany v Praze z 3. ledna 1935 o přidavku k odpočivným platům.

V ý r o k: Stížnost se zamítá.

D ů v o d y: Na základě superarbitrace, provedené 4. října 1926 u zem. voj. velitelství v Praze, rozhodlo min. nár. obrany výnosem z 29. října 1926, že bylo superarbitrací zjištěno, že je st-I »k veškerým službám nezpůsobilý«, nařídilo proto jeho přeložení do výslužby dnem 1. prosince 1926 a poukázal mu od téhož dne »s výhradou pozdějšího přezkoumání« zaopatřovací platy: a) výslužné ročních 8.486 Kč 40 h podle započitatelné služební doby 15 roků 6 měsíců a 9 dnů a podle služného III. služební třídy 7. platové stupnice stupně b); b) přídavek podle § 161 odst. 4 plat. zákona č. 103/1926 Sb. 1.823 Kč 04 h ročně.

Výnosem z 5. září 1934 oznámilo min. nár. obrany st-li, že při přezkoumání cit. prozatímního výměru zjistilo, že vzhledem k nastalé změně st-lova rodinného stavu rozlukou jeho manželství dne 18. listopadu 1923 výslužné bylo vyměřeno správně, přídavek podle § 161 odst. 4 zákona č. 103/1926 Sb. přísluší však částkou menší. Proto přiznalo min. nár. obrany st-li po přezkoušení prozatímního výměru od 1. prosince 1926 tyto definitivní vojenské zaopatřovací platy ročně: 1. výslužné v dosavadní výměře 8.486 Kč 40 h a 2. přídavek podle § 161 odst. 4 zákona č. 103/1926 Sb. 383 Kč 04 h. St-li bylo uloženo, aby přeplatek vzniklý výplatou vyšších vojenských zaopatřovacích platů podle dosavadního prozatímního výměru vojenské správě vrátil.

Nař. rozhodnutím byly st-lovy námitky zamítnuty v podstatě proto, že při poslední úpravě st-lových zaopatřovacích platů nešlo o nový výměr pro nesprávné použití platných předpisů nebo v důsledku nesprávné skutkové podstaty.

Rozhoduje o stížnosti vznesené do tohoto rozhodnutí, řídil se nss těmito úvahami:

V daném případě není o tom sporu, že min. nár. obrany, přiznávajíc původně st-li zaopatřovací požitky výnosem z 29. října 1926 (výslužné a přídavek podle § 161 odst. 4 plat. zákona) »s výhradou pozdějšího přezkoumání«, vycházelo z nesprávné skutkové podstaty, že je st-I ženat, ač jeho manželství bylo již v roce 1923 pravoplatně rozloučeno, a že následkem tohoto omylu, kterého st-I nezavinil, ohlásiv úřadu rozluku včas, použilo min. ustanovení § 161 odst. 4 plat. zákona nesprávně, vyměřivši st-li přídavek k zaopatřovacím platům vyšší, než by mu podle platných předpisů příslušel. Rovněž je nesporno, že žal. úřad, přezkoumávaje tuto prozatímní výměru zaopatřovacích platů st-lových teprve výnosem z 5. září 1934, tedy skoro po 8 letech, zjistil omyl a vyměřil zaopatřovací platy st-li definitivně, ovšem přídavek částkou nižší, a uložil mu náhradu přeplatku tohoto přídavku. Na sporu je pouze otázka, zda na toto snížení přídavku, provedené z moci úřadu výnosem z 5. září 1934, lze použití ustanovení § 151 odst. 7 až 9 plat. zákona č. 103/1926 Sb. o preklusi změny nebo zrušení výměru vydaného pro nesprávné použití platných předpisů nebo na podkladě nesprávné skutkové podstaty uplynutím 1 nebo 3 let a o vyloučení požadavku vrácení neprávem vyplacené částky, nemá-li zaměstnanec na nesprávné výměře nebo výplatě žádné viny.

Žal. úřad stojí na stanovisku, že ustanovení § 151 plat. zákona použiti nelze proto, že původně byly přiznány zaopatřovací platy výnosem z 29. října 1926 jen s výhradou, takže st-l dostával je až do definitivního rozhodnutí z 5. září 1934 jen prozatímně, a že výnos posléz citovaný nelze proto považovati za nový výměr, vydaný jen v důsledku skutkového nebo právního omylu. Naproti tomu vychází stížnost z právního názoru, že výhrada pozdějšího přezkoumání zaopatřovacích požitků, obsažená v původním výnosu z 29. října 1926, odporuje zákonu, poněvadž zákonné předpisy neznají prozatímní přiznání vojenských zaopatřovacích platů, a výhrada taková nemůže zrušiti zákonný předpis § 151 plat. zákona. Protože pak lhůty normované v odst. 7 a 8 cit. paragrafu od původní výměry zaopatřovacích platů st-lových výnosem z 29. října 1926 dávno uplynuly, je možnost změny výměru toho podle § 151 plat. zákona promlčena a je tudíž výnos z 5. září 1934, resp. potvrzující jej nař. rozhodnutí nezákonné. Nss nemohl stanovisku stížnosti dáti za pravdu.

Otázkou, zda výhrada pozdějšího přezkoumání přiznaných zaopatřovacích platů je v souhlasu se zákonem či ne, nemohl se nss v daném případě zabývat, protože st-l proti výnosu z 29. října 1926, jenž tuto výhradu obsahoval, nepodal ve stanovené lhůtě stížnosti k nss a neuplatňoval s tohoto hlediska jeho nezákonnost, takže výnos ten se stal nenaříkatelným. Mohl tedy žal. úřad z této výhrady, která časově není nijak omezena, vycházeti a kdykoli později st-li zaopatřovací požitky, dosud jen prozatímně a tedy vlastně jen zálohou přiznané, definitivně stanoviti i bez podmínek obnovy řízení, resp. bez předpokladů § 151 odst. 7 a 8 plat. zákona. Při této definitivní úpravě je tedy zcela nerozhodná skutečnost, zda záloha (prozatímní přiznání) zaopatřovacích platů byla původně stanovena jinak nebo v jiné výši, než jak dlužno podle platných zákonných předpisů určiti požitky definitivní, nebo zda úřad — vyměřuje zálohu — vycházel z nesprávné skutkové podstaty, právě proto, že jde jen o zálohu, na jejíž povolení nepřísluší straně žádný právní nárok, nýbrž jejíž přiznání je dáno do volné úvahy úřadu.

Byl-li však zaměstnanci přiznán zálohově (prozatímně) služební příjem vyšší, než by mu jinak při definitivní výměře příslušel, nelze pro tuto do volné úvahy úřadu danou a z povahy zálohy vyplývající odvolatelnost takového aktu v kterékoli pozdější době mluvit o výměru, jaký má na zřeteli § 151 odst. 7 plat. zákona, který předpokládá — jak nss konstantně judikuje (viz na př. Boh. A 12.598/36) —, jen takový správní akt, který pro zaměstnance, jehož se týká, je způsobilý oproti úřadu založiti určitou právní posici svou právní mocí, a který pak může býti změněn nebo zrušen jen za předpokladů odst. 7 téhož paragrafu. Nemůže proto ani při takové definitivní úpravě, prováděné následkem dřívější výhrady při prozatímní úpravě, jíti o nový výměr, kterým se dřívější výměr výhradně v důsledku omylu skutkového nebo právního mění nebo ruší, nýbrž o výměr, kterým po prvé se teprve zaopatřovací platy definitivně stanoví. Je tudíž použití § 151 odst. 7—9 zákona č. 103/1926 Sb. na případ st-lův vyloučeno. — —